ዴሞክራሲያ

የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ ልሳን

ዴሞ. ቅጽ. 15 ቁ. 1 — የካቲት 1981

ማዳመጥ ወይስ መዳመጥ?
ይህ ነው ጥያቄው

"ተናገሬ ለደመጥ፤ ጠጣር ቼ ለሰማ፤ — ለዘመናት መልስ ያላገኘ የኢትዮጵያ ሕዝብ ጥያቄ ነው።—

የቀደሞ አገረ ገዢዎች ፍጹም የሆነውን ሥልጣናቸውን የሚፈታተን ሆኖ እያገኙት፣ እንኳን ጥያቄ ጠይቆ፣ ገና ለገና ቢጠይቅስ? በማለት ከቀዳደመው ሊዳምጡት ይነሣሉ፣ ጠንገራቸውን ያዘረብታል።—

"ከሰው መርጦ ለሹመት፣ ከእንጨት መርጦ ለታቦት"፤
"ንጉሥ አይከሰስ፣ ሰማይ አይታረስ" ... ወዘተ

የሚለ መለኮታዊ ጋሻን መከታ ያደረገ ማስፈራሪያ እየደረደሩ ኅሊናውን ያሸማቅቁታል፤ ቅስሙን ይሰብሩታል።—

ባለ ሥልጣኖችን ቀና ብሎ መናገር፣ በመለኮታዊ ተቀባ የተገኘውን ሥልጣን መጋፋት ነው ብሎ እየተተረጐመ፣ የአምላክን ትእዛዛት እንደመሻር ተደርጐ እንዲታይና "ይታደሏል እንጂ ይታገሏል"? እያለ በዕድሉ ያማረረ፣ ሰቢያ ሰብቃሊ፣ አሽከር ሎሌ፣ የገባር ልጅ ገባር ሆኖ፣ የገዢዎች የሥልጣን መመላለሻ መሰላል በመሆን እንደኖረ፣ የኢትዮጵያን ሕዝብ የታሪክ ፍኖት ላንዳፍታ እንኳን በዓይነ ኅሊና ለማተረሥወር አይደለም።—

የኢትዮጵያ ኅብረተ-ሰብ የተስተናበረው፣ ከላይ እስከ ታች በየተዋረዱ ፍጹም ሥልጣንን በተቀዳጁ ባለ ሥልጣኖች ላይ በመሆኑ፣ ግዐዘ ለቡናው በፍጹም ታዛዥነት፣ በአሜን ባይነት፣ በእድርባይነት፣ በመጠለ ሠፋፊነት የተራመመ ሁኖ ዘመናት ቆጥሯል።—

ቤተሰብ የተዋቀረበት ምሰሶ አባት ነው፣ ሥልጣኑም ፍጹም ነው፣ እሱ ያለው ሁሉ ከፋም ሆነ በጐ መፈጸም አለበት፤ ያለበለዚያ በልጅ ላይ ጠንገር ይመዘዛል፣ በሚስት ላይ አለንጋ ይጉተታል።— አባት ልጁን ገበረ ገብ የሚያደርገው ከልምጭ፣ ከቀንጥጫ እንሥቶ በበርበሬ እስከማጠን በሚደርስ ቅጣት ነው።። ልጅ ለአባቱ ትንፋሽ ቆ ማለት የለበትም፤ አፍ መከፈት፣ አባትን መሞገት፣ አሻቅቦ መናገር አይታሰብም።— ነውር ነው።— ሚስት ለባሏ መልስ ለትሰጥ ቀርቶ፣ ቀና ብላ ልታየውም የተገባት አይደለም።— ልጅን በትእግሥት ማዳመጥ፣ በምክር ማረም አንገዳ ነገር ነው።— የእገሌ ልጆች ተሠርተው ተቀጥተው ያደጉናቸው፤ የሚለው አነጋገር የመልካም ገበረ ገብነት፣ የጨዋነት ምልክት ነው።— ተሠርቶ ተቀጥቶ ማደግ ደግሞ አንገትን አጐንብሶ፣ የሆዱን አምቆ፣ በደለን ችሎ በጭፍን መታዘዝ ነጣ።—

ከቤተሰብ ውጭ ያለው ኅብረተ ሰብአዊ ሕይወትም ከዚሁ በቅሎ ዐፅቅ በዐፅቅ ግዝፈትን እየጨመረ እየተንደረከከ የወጣ ነው። ከደጃፉ ካለው ጭቃ ሹም ጀምሮ፣ ምስለኔ፣ አገረገዥ፣ እያለ እስከ ንጉሠ ነገሥት እስኪደርስ ሁሉም የሥልጣን ማረጋገጫው፣ ክርኑ ነው።—እርከኑ ከፍ ባለ ቁጥር ክርኑ ይጠነክራል፤ ዝብጠቱ ይሰረጉዳል።—

መንፈሳዊ ሕይወትን የሚመሩት ካህናትም፣ እምቢኝ፣ መረረኝ ባለ ቁጥር— እነሱም እንኳ —ክርን መስቀላቸውን በመምዘዝ ሥልጣን በእግዚአብሔር ቴጋርኮ የተሰጠ ነውና፣ ለሥልጣን ታዘዝ፣ ተገዛ በማለት ለውግዘት ከመጣደፍ በስተቀር የግፉዓን ጠበቃ በመሆን እንባውን አላበሱለትም።—

የኢትዮጵያ ሕዝብ ንግግሩ በሥርዓት የሚደመጥበት፣ ሐሣቡ በውል የሚሰማበት፣ ተቃውሞው በጽሞና የሚታይበት፣ ሸንጎ፣ አደባባይ የትም የት አግኝቶ ስለማያውቅ፣ የዲሞክራሲ ባህል በታሪኩ ላይ ሊያደራበት ከቶ አልቻለም።— "ምክር የዱኃ ነበርሽ፣ ማን ቢሰማሽ?" የሚለው የቆየ አባባልም ይህንኑ የሚያመለክት ነው።— የበላዮችን ሐሣብ ደግሞ ለመናገር እንኳ፣ "ጌታው በተናገሩት ላይ መናገር አይሁንብኝና"... "ጌታው አጣፍጠው የተናገሩትን ማስታቀር አይሁንብኝ እንጂ..." ወዘተ የሚል መሸማገያ በመጨመር ተጨንቆ ተጠበበ ፍጆታውን በጥንቃቄ ጠብቆ መናገር የግዱ ነው።— የልብን መናገር፣ ተናግሮም ሰሚ ማግኘት ይቅርና፣ በዋዛም መታለፍ የማይጠበቅ ነገር ነው።—

የኢትዮጵያ ሕዝብ ምንም እንኳ ከብሔር ብሔር መጠነኛ ልዩነት ቢኖርም ከሕፃንነት አስተዳደግ ጀምሮ እንዲጠይቅ፣ እንዲመራመር፣ የሚሠራውን አምኖበት፣ የሚታዘዘውን ገብቶት፣ ይጠቅመኛል፣ ይበጀኛል፤ ብሎ እንዲፈጽም፣ ከስህተቱ በገዛውን እንዲማር፣ ከተመክሮው አዲስ መላ እንዲያፈልቅ፣ አእምሮው ችሎታው በደከው መጠን ይህ ደከህ፣ ይህ ወሰንህ ሳይባል እንዲወነጨፍ፣ ወደ እመቃት እንዲጠልቅ፣ ወደ አርያም እንዲመጥቅ የሚያበረታታ፣ የጥበብ የኪነት ባለቤት የሚያደርግ ባህል ለብቅል ሊያቈጠቍጥ የሚችልበት አገሬ ባለመኖሩ፣ ሥራ ቢጓደል፣ ትእዛዝ ባይፈጸም፣ ስሕተት ቢሠራ፣ ቢጠይቅ ቢመራመር፣ የሚከተለው ተግሳጽ፣ ውግዘት፣ ውርደት፣ ዱላ... መሆኑን ስለሚረዳ፣ በአእምሮው ፍርሐት፣ ሲያንቀጠቅጠው ይመሻል ይነጋል።—

ዓዋጅ ሲታወጅ፣ ትእዛዝ ሲሰማ፣ አእምሮው መመዝገብ የሚጀምረው፣ ጆሮው የሚያንቋቋው፣ "ይህን ዓዋጅ የጣሰ... ይህን ትእዛዝ ያላከበረ..." ወዘተ ከሚለው ጀምሮ ያለውን ቅጣት ነኩን ሐረግ እንጂ የዓዋጁን ይዘት፣ የትእዛዙን ምንነትማ ከጆሮው አያንጠለጥለውም።—

የኢትዮጵያ ሕዝብ አእምሮው ውስጥ ቁጣና በትር እየተመላለሱ የዕውን ቅዠት ሁነውበት፣ የዕውቀት አድማሱ በጠባብ ክልል ብቻ ተወስኖ ጭጭትና ጠንዝሉ እንዲቀር በሚያደርግ ባህል ውስጥ መንፈራገጫ አጥቶ ታምቆ ተይዞ ነው ዘመናት በላዩ ላይ እየተራመዱት ያለፉት።—

ዙሪያ ገባው በተጣበበበት በዚህም ሁኔታ እንኳን ይህን የግብርናት አጥር እየጣሰ፣ በደሉን ለመግለጽ፣ ንዴትን ለማብረድ በየጊዜው በተናጠልም ሆነ በማበር ከማመፅ፣ ከመታበይ አልተቆጠበም፤ አፉን ተምትሞ፣ እጁ እግሩን ኩርኩሞ አልተቀመጠም።— የልቡን ብሶት ከፊል ያደረገለት እየመሰለው እንደ የባህላዊ እድገቱ፣ በአሽሙር፣ በአግበያ፣ በተረትና ምሳሌ፣ በቅኔ... ስሜቱን ከመግለጽ አልተቆጠበም።

"ልጅ አለወለድኩ ብላ ታዝናለች መካን፣
የተወለድኩት እህያ ስሆን"

እንዳለው ዓይነት ነው።—

አትናገር፤ አትተንፍስ፤ በሰትህን አታሰማ፤ እንደ አህያ ገዐዝ ሁነህ በዱላ እየተነረተከ ተገዛ የሚለው የአፈና አገዛዝ የሕዝብ ዐመፀኞችን ሲቃፈቅፍ ኑሯል:: የቀርብ ዘመኑን እንኳንንጠቅስ፣ የትግራይ ሕዝብ ዐመፅ፣ የኤርትራ ሕዝብ ዐመፅ፣ የባሌ ሕዝብ ዐመፅ፣ የጐጃም ሕዝብ ዐመፅ፣ እንዳምጣቸኋለን እንጂ እናዳምጣቸሁም፣ ከሚለው ሥልጣን ካገበራቸው ገዢዎች አቅዋም የተቀሰቀሰ ነው::—

የኢትዮጵያ ሕዝብ በድሉ እንዳለ ሁኖ መረገጥ መየረዱ፣ በሥልጣኑ መደከሩ እንዳለ ሁኖ፣ በአፍሪቃ ላይ ጮራውን የፈነጠቀ፣ የቅኝ ገዢዎችን ዓይን የወጋ ታሪክ እንዳለው የማይታበል ነው::— በየዘመኑ ኢትዮጵያን ለመውረር የመጡ የውጭ ኃይሎችን እንደ ቅጠል አየረገፈ መልሷል::— የኢትዮጵያ ብሔራዊ ለዐለናን በደሙ የጁታለ፤ ነፃነትን ለትውልድ አስተላልፏል::— ከሁሉም በላይ ደግሞ የሀገር ፍቅር ስሜትን፣ አለበገርባይነትን፣ ለነፃነት መሞትን አውርሷል::— ሕዝብ ከሀገር፣ ሀገርም ከሕዝብ ተነጥሎ ሊታይም ሊታሰብም የማይቻለበትን ቃል ኪዳን በቀለመ ደሙ ምድሪቱ ላይ አትሞ አልፏል::—

ከዘመናት ጋር የተፈራረቁበት መሣፍንቱና መኳንንቱ ነገሥቱና ነጋሥያቱ የራሳቸውን ሰላም ካረጋገጡ፣ ዙፋናቸውን ካደላደሉ በኋላ የድልን በረከት፣ የነፃነትን ፀጋ ለራሳቸው ብቻ አጋብሰው በመውሰድ ከተድላ ደስታው ከጥቅም ::ከክብሩ ነጻ አድርገውታል::—

አገር ሲደፋረስ፣ ዓይናቸውን በጨው አጥበው አሁንም አምቢኝ ለሀገሬ/ አምቢኝ ለነፃነቴ/ እንዲል አንደገና ይማፀኑታል፤ ደግነነቱን ያዳንቁታል፤ ታሪክ ይቱርኩለታል፤ ለዚያች ቀውጢ ሰዓት ታሪክ ሠሪነቱን ያምኑለታል፣ ለዚያች አፍታ ክብርና ሞገሥ ያጎናጽፉታል: —ለሀገሩ ደሙን አይነፍጋትምና እንደ ወትሮው በፀጋ ያንቀረቅርለታል::—

አሁንም እንደገና የታሪክ ባለቤቶች፣ የጀግኖች ጀግና የሚሆኑት ክብርና ውዳሴው የሚዠጐደጐድላቸው፣ ድርሻን የሚፀፍላቸው፣ የድሉን ዐሤት የሚያገኙት እኒያው ገዢዎች እየሆኑ፣ ይኸው ታሪክ ሲመላለስ ኑሯል::—

ኑሮ ኑሮም፣ በካፊያ ጀምሮ፣ ወደ—ደፍ —ወደ ነል እንደሚያድግ ሃዘናም ነጠብጣብ፣ ኅብረተሰብአውያን የዕድገት ሃይላት ጠብ ጠብ እያሉ ሃይላቸውን በማጠራቀም ድንገት ከች ብለው፣ ሕዝባዊ ቁጣን አጉርፈው፣ እያሣሳቀ እንደሚወስድ ፈረሰና ደራሽ ውኃ፣ ዘለዓለማውያን ይመስሉ የነበሩ የፊውዳሊዝምን ግድቦች ለዘለዓለሙ አጥረግርገው ወደ አዘቅት ጣሏቸው::— የኢትዮጵያ መሣፍንት መኳንንት፣ ነገሥ ነጋሥያት በተረ ሥል ጣናቸው የተቀባው መለኮታዊ ሥልጣን ከሳቁ ላይ እየተቀረፈ ወድቆ ምርኩዝ አልሆን ቢላቸው፣ ለመቆም ቢሞክሩም ምድር ከዳቻቸው፤ በቀደሙ መልክና ቅርጻቸው ዳግመኛ ላይመለሱ ከታሪክ መድረክ ተፈጥመው ተሰናበቱ::—

የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዘመናት አምቆት የነበረውን ትንፋሽ በታሪኩ ለመጀመሪያ ጊዜ ባንድነት ተነፈሰ፣ ምድሪቱንም ዳር እስከ ዳር ዓወዳት :: — አሁንም ለመጀመሪያ ጊዜ ቀና ብሎ ለማየት የማይደፍራቸውን ሥልጣናት ቁልቁል ተመለከታቸው::— ተዘገቶ የኖረ እንደበት በዚህም በዚያም ባረቀ፤ እንደ እሳቱም ተፋጀ::—

ያች ረቂቃ፣ ርቃ በኅሊና የምትታሰበ ሀገር ሳያንሾካሽኩ ደፍረው የሚያወሩባት፣ ሳይገላመጡ ተዝናንተው የሚናገሩባት፣ ደምቃ፣ ቀርባ፣ ገዝፋ የምትታይ፣ የምትጨበጥ የምትዳሰስ ሀገር መሰለች: —ገና ለቀጸበት፣ ለአንድ አፍታ::—

አንድ እመም ትንፋሽ አለፍ ለሁለተኛው አየር እስኪሳብ አርገው ለጊም በወለቀበት፣በወዲያ፣በመስከበ ተሠርቶ የመጣ አዲስ ለጊም ተከረቸመበት::—

ያ በሸምጥ ለመጋለብ የዲሞክራሲ መስክ የፈለገ የዐድገት ፈረስ በዚያ ኃይለኛ ለጊም ተገታ::—

የፊውዳሊዝም የታሪክ ምዕራፍ ያከተመ መሆኑ የማያጠራጥር ቢሆንም፣ የኢትዮጵያ ሕዝብ ፍዳ ግን ቀድሞ የያዘውን ምዕራፍ አለለቀቀም::—

ይህ ምዕራፉ ፍዳ ከአንድ ዓመት ወደ ሌላ ዓመት እየተንጠራራ አሥራ አራት ዓመታት እያሳለፈ ነው፤ ማክተሚያ የሚደረግለት እንዴት ነው? ለሚለው ጥያቄ ግን አዲስ መልስ የለውም::— ታሪክ የመሰከረለት የተፈተነው መፍትሔ፣ ያው ትግል ነው::— ስለሆነም የኢትዮጵያ ሕዝብ ብሶት የወለዳቸው ልዩ ልዩ ታጋይ ኃይሎች በመታገል ላይ ይገኛሉ::—

በሐረር፣ በትግራይ፣ በጐንደር፣ በባሌ፣ በጎጃም፣ በአርሲ፣ በወሎ፣ በወለጋ፣በሸዋ..... የመረረ ትግል ሲካሄድ ብዙ ዓመታት አለፈዋል::— በኤርትራ የሚካሄደው ትግል ከሁሉም በዕድሜ አንጋፋ የሆነና ምሬቱም ከሁሉ የላቀ ነው:: በዚህ ትግሎች ውስጥ የተሠለፉት ታጋዮች በለውል ዓላማ ተነሣስተው ሕይወታቸውን ለሕዝባቸው ቤዛ ንፁሕ መሥዋዕት አድርገው ያቀረቡ ምርጥ የሕዝብ ልጆች ናቸው::—

ወንድሞቻችን፣ እኅቶቻችን፣ አባት እና ተቻችን፣ወገኖቻችን፣
በምን ቁርበው የሕይወት መባዕ ሰበአዊ ክብራቸውን ተቀዳጅተው
መብታቸው ተከብሮ፣ ለወገ ለማዕርግ በቀተው፣ ሰላም አገኘተው፣
ወለደው የሚስመብትን፣አሳድገው የሚዱረበትን፣ሠርተው የሚበለፀ
ጉበትን፣ በሰላም ወጥተው በሰላም የሚገቡበትን፣ ባንድ ቃልም ሰ
ሰው ሁነው እንደ ሰው የሚኖሩበትን ሀገር እንዲያገኙ ቸው፤
በሚል ነው በሰማዕትነት በየጠር ሜዳው ጥለው የሚወድቁት::

ፋሽስታዊ መንግሥት፣ ይህን ቁራጥ የሕዝብ ልጆች ትግል መክቶ መኖር አይቻለምና ኃይሉ እየጨጨ ሄዶ መደርመሱ የማይቀር ነው:: ዱቀት፣— ፋሽስቶች የማያመልጡት የመጨረሻ ዕጣቸው ናት፤ በዚህ አንጠራጠርም::—

የጋራ ጠላትን በተባበረ ሃይል ለመምታትና የስትና ያለው ድል ለመቀዳጀት የታጋይ ሃይሎች ግንባር መፍጠር ዓይነተኛው መሣሪያ ነው፤ ስለሆነም ታጋይ ሃይሎች የግንባር ያለህ የሚለውን ጥሪ ማስተጋባታቸውተገቢም የሚጠበቅም ነው::—

ኢሕአፓ ህቡዕ ግንባር እንዲፈጠር ከ1967 ዓ.ም ጀምሮ ታግሏል፤ ይታገ ለማል::— ለዚህ ዓላማ ሲታገል ደግሞ ያለ መሥዋዕትነት አልነበረም::— ይህንን የግንባር መጥቀዕ ከጀርው ያንጠለጠለው፣ ብዙም ያነበነበለት ባይታጣም፣ ከለቡ ገበውል የጣፈው፣ እኤ በጉብሉ ህቡዕ ግንባር የሚጠይቀውን ቀንበር ደፈር ብሎ ተቀብሎ ለመሸከም የቀረበ ግን ገና በመብራት የሚፈለግ ሁኗል::—

ግንባር መፍጠር፣ ደርግን መጣል ዐቢይ ግብ ነው፤ የትግሉ ዘቀ ግን ይህ አይደለም::—

ከዚሁ መለስ ማግኘት መጠን ያለበት ጥያቄ ያለፈውን ስርዓት ለመጣል ብዙ
አሣር፣ ብዙ አበሳ ጠይቋል፤ ከዚያ ሁሉ አበሳ በኋላም የተተካው፣ በኪ.ጂ.ቢ. ጠበ
ብት የተቀመመው አበሳ፣ አንዱ ትውልድ በአጭር ጊዜ ውስጥ መትሮ ጨርሶ ሌላ ትውልድ
ለማገባደድ እየተመኘ ነው::-

አሁንስ ምን ዓይነት ሥርዓት ነው የምንተካው? ምን ዓይነት ባህል ነው
የምንፈጥረው? የሚለው ጥያቄ ነው::-

የኢትዮጵያ ሕዝብ በገፍ ከማለቅ ያቢራበት ጊዜ የለም፤ ታሪኩን ያቀለመው፣
መጨፍጨፍ፣ መረገጥ፣ መዳመጥ ነው::-ፍትህ ርትዕን ሲሻ፣ ሰላምን ሲፈልግ በየጊ
ዜው እያመፀ ሕይወቱን ከመገበር አላባራም፤- ማለቅ አላነሰውም::-

ሕይወቱን እየከፈለ ያገኘው ያን የተጠማውን ነፃነት፣ የተራበውን ዲሞክራሲ
ፍትሕ ርትዕ ሳይሆን፣ ዘመናት ሊያስረጁት ያልቻሉትን ያንኑ ግዙነትን ነው::-

አንድ ወጣት ከአዛውንት አባቱ ጋር የፖለቲካ ጭውውት ጀምሮ "ነፃነት
ለማግኘት ብዙ ሰው ማለቅ አለበት፣" ቢላቸው "የኅዳር በሽታ ዘብሉ በታሪክ የሚታ
ወቀው በሽታ ኑልቁ ወመሣፍርት የሌለው ሰው አልቋል፤ ኢትያጵያ ግን የነፃነት
ጭላንጭልስ አላየችም፡:" ያሉት ቀልድ እዚህ ላይ ትምህርታዊነት አለው::-

ምንጊዜም የኢትዮጵያ ሕዝብ ለነፃነቱ አልታገለም፣ አልሠዋም አላለም::
ለነፃነቱ ሕይወቱን መክፈል እንዳለበት የቀደመ ታሪኩ ይጉተጉተዋል:: ቤት ንብረ-
ቱን መንኖ፣ አጥንት ፈልጦ፣ ሥጋ ከፍሎ የሚኖሯት ሀገር መጪው ትውልድ፣ የአጥንቱ
ፍላጭ፣ የሥጋዩ ከፋይ የሚላት፣ የሚያዝባት የሚናዝዝባት፣ አምባ መጠጊያው፣ ጥላ
ከለላው እንደምትሆንለት፣____ ከእንግዲህስ — አስተማማኝ ዋስትና ያስፈልገዋል::-

ዋስትናው የሚረጋገጠው ደግሞ ከዱሉ በኋላ ከታላቁ ቤተ መንግሥት በሚሰማ
ለፈፋ ዲሞክራሲ ሳይሆን፣ በትግሉ ጎራ፣ በገጠሪቱ ኢትዮጵያ ከተንሺቱ ጉጥ እስ
ሥቱ ሀሁ ዝብሉ በሚቆጠረው የዲሞክራሲ ፊደል ነው::- የዲሞክራሲ ባህል በትንግ
ርት እንደ እንጉዳይ በድንገት የሚፈላ አይደለም፤ ለረጅም ጊዜ አርሙኝ፣ ኩትኩቶኝ፣
ተንከባክቦኝ እንደሚሊ ተክል ብዙ ፀማ ብዙ ድካም ጠይቆ እንጂ::-

ስለ ዲሞክራሲ ከፋሽስታዊ መንግሥት በላይ የሚሰብክም የሚተችም መኖሩ ያጠ
ራጥራል::- ግን እንደበቱ ስለ ዲሞክራሲ በሚያንቀረቅረው መጠን፣ ጣቶቹ ምላጭ አ
እየሳቡ የንፁሐንን ደም ያንቀረቅራሉ:: የደርግን እንኳ፣ የሚለውን ሁሉ እንዴት
መተርጐም መረዳት እንዳለብን ገና ከጠዋቱ ከቡር ዋጋ ከፍለን የተማርን ቢሆንም፣
ለዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያ እንታገላለን ብለን ደማችንን በማፍሰስ ላይ የምንገኝ
ታጋዮች ግን የቃልና የግብርን ዝምድ በውል መጠበቅ ይጠበቅብናል:: ቃልና ግብር
አንዱ አካል አንዱ አምሳል ሁነው፣ በተዋሐደ ከበረው አስካል ተገኙ ድረስ ዲሞክራሲ፣
ዲሞክራሲ እያሉ ላንቃ አስኪላቀቅ ቢጮሁ፣— ደርግ ያከፋውን ስም አክሉ ከማክፋት
በስተቀር —— ዲሞክራሲ ከግብር ጋር ካልሠመረ ሕያው ሁኖ የሠፊውን ሕዝብ ሕይወት
አይለውጠውም::

ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ሥርሰዱደ፣ ምድር ቀንጥጦ ሊነሣ፣ ሊያድግ ሊመነደግ
የሚችለው ዲሞክራሲያዊ ባህል ላይ ለማቆጥቆጥ ሲችል ነው::- የዲሞክራሲያዊ
ባህል መሠረት የሚጣለው ደግሞ —ለገሥናው ከቤት ይጀመራልና — በመጀመሪያ

ዴሞ ቀጽ 15 ቁ 1

ደረጃ፣ በየድርጅቶቻችን መድረኮችና በገድላዊ ሕይወታችን ውስጥ፣ ከዚያ ቀጥሎ በም ና ታገለው፣ የትግሉም ባለቤት በሆነው — ሠፊዉ ሕዝብ መካከል ነው፡፡—

ለቀኑዐ ሕዝባዊ ዓላማ ነው የምታገለው፤ ደማችንን የም
ናፈሰው ዴሞክራሲያዊ መንግሥት ለመመሥረት ነው፤ ...
ከአብራካቸሁ የተከፈለን ልጆቻቸሁ ነንና የምናዛቸሁን
ፈጽሙ፤ የምንጠይቃቸሁን አድርጉ፤ ይህን ሥሩ፣
ይህን ፍጠሩ፣ ... ወዘተ

እያለን ታዛዥነትን በቻ እያስተማርን፣ በጉኑ ደግሞ ሠፊው ሕዝብ አዛዥነቱን የት ግል ባለቤትነቱን እያረጋገጠ የሚሄድበትን በትግሉ ውስጥ ካለፈው ሥርዓት በቃት ሊያገኘ የሚችለበትን ሁኔታ ለናመቻቸለት ካልቻልን ዴሞክራሲያዊ ባህል ሊያቆጠቁጥ፣ የሕዝብ ልዕልና የምንለውም ዕውን ሊሆን አይቸለም፡፡— ዴሞክራሲያዊ ባህል ሊገነባ የሚቸለው ሠፊው ሕዝብ፣ የለቤን ብናገር ይህ ይከተለኛል፤ እንዲህ ብተቸ እንዲያ ባክስ ይህ ይደርስብኛል ብሎ ሳይሸማቀቅ፣ ለድርባይነት ራሱን ሳያደገን፣ ለምን ተዕዓፁ ሰቡን ሳያስገዛ፣ እየፉ አለ ዩፉ ሳይል ተዝናንቶና ኮርቶ ሕይወቱን መምራት የሚቸለበትን ፈር ሲይዝ ነው፡፡—

ሠፊው ሕዝብ የዴሞክራሲ ሰብእና ተላብሶ በትግሉ ሂደት ላይ በከንዋኔያቱ ላይ ልዕልናዉ ረብቦ የሚታይበት ካልሆነ፣ ዴሞክራሲ በቀጠሮ አድሮ ከድል በኋላ ይገኛል የሚባል ልዕልና "ላም አለኝ በሰማይ ወተቷን የማላይ" እንደሚባለው ከመ ሆን አይዘለም፡፡—

የዴሞክራሲ ለዛ የሚታወቀው፣ ቃናው የሚጣፍጠው፣ በስማ በለው ሳይሆን፣ በቀጥታ፣ ከሠፊው ሕዝብ ሲንደበት ሲወጣ፣ ከአስተንፋሱ ጋር ሲዋሃድ ነው፡፡—

ለትግሉ ደማችንን ማፍሰሳችን፣ ስንቆማይገኝበን እንከን የማይወጣለን፣ ርሰ ጠት ፍጹማን አያደርገንም፡— ስንተቸ እሀ/ ብለን መስማትን፣ ስንነቀፍ መቀበልን፣ ስንሳሳት መታረምን አጓምረን ካልተገኘን፣ አውቀ ነውም አላወቀ ነውም ወደ ሕዝብ ልዕ ልና የሚወስደውን ጠዲዱ እየሳትን ዘመናት ወዳለሰለሱት ወደ ተለመደው ምድረ ድጋን መሄዳቸን እንደማይቀር ታሪክን መጥቀስ አያሻም፡፡—

ከምናቀነቅነው ጠሣብ፣ ከምንሰበከው ዓላማ፣ ከምንሰጠው መመሪያ በስተጀርባ ዓይን የሚወጋው፣ ጎሊና የሚስበው ወታደራዊ ተጥቃቸን እስከሆነ ድረስ በጠሳባቸን ላይ ትቸት፣ በዓላማቸን ላይ አስተያየት፣ በመጀመሪያቸን ላይ አቃቂር ይቀርባል ብሎ መጠበቅ በፈረጓባት ዴሞክራሲ ላይ በደል መፈጸም ይሆናል፡፡—

ላሀይ በተለየው ፈገገታ እየታጀበ የሚዝጉደጉዱለን ውዳሴና ምስጋና እንዳይ ጉንጥ፣ እንዳይጕረበጥ ተደርጉ፣ ተሸምንሙና የሚቀርብ አስተያየት "ማርያምን ትወ ዳታለህን?" ቢለው "ምነው አልወዳት? ከገንዱ የሚያላጋ ልጅ እንጂ አላት" ብሎ መለሰ እንደተባለው፣ ላገነበጥነው ነፍጥ፣ ለለበስነው ገርማ ሥልጣን የሠገደ እን ዳይሆን ለንጠረጥር ይገባል፡፡—

ሕዝቡ ከትግሉ ጋር ያለው መተሳሰር በዴሞክራሲያዊ ሠንሰለት የተያያዘ፣ ለሚያታገለው ድርጅት ያለው ፍቅር ከረዓድ የመነጨ፣ በባረድ ሸታ ያልተበከለ መሆኑን ማረጋገጥ የትግላቸንን ባህርይ ይወስናል፡፡—

"ዣናገር በከንፈሬ፣ ተቀመጥ በወንበሬ" እያሉ በውክልና ማሠራቱ ታይቶ ታይቶ ውጤቱ፤ ተናገርለን ያሉት ሲናገርብን፣ ተቀመጥለን ያሉት ሲቀመጥብን ነው የታየው፡፡—

የሕዝብ አስተያየት የሚፈለገው፣ ሁሉ የሚጠቀመው፣ ዓላማችንን ሠፊው ሕዝብ በውል እንደጨበጠው ለማወቅ፣ ያልገባውን ለማስረዳት፣ ጠለፊነትን ለማሳወቅ ... ወዘተ ብቻ ሳይሆን፣ ዋነኛውና ምትክ የሌለው ምክንያት፣ ሠፊው ሕዝብ የትግሉ ፍጹም አካል ሆኖ፣ ምንም ዐይነት ፍርጠት ሳያንቋብብበት በሚያደርገው የውይይት፣ የትችት፣ የአቃቂር ሂደት ውስጥ፣ የግዕዝ ለቡና ውላጤ አድርጉ፣ በታሪክ ውስጥ ~~እስከ ዛሬ~~ የተነፈገውን ዲሞክራሲያዊ ባህል፣ ጉቷያውን አብቀሉ አእምሮው ላይ ምንም ዓይነት ዓይነ ጥላ ሳይጋረደበት ሊያድግ ሊዳበር ሊያፈለቅ፣ ሊፈለስፍ እንዲችልና ለምትመሠረተው ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያ ከእንግዲህ ጠመንጃቸውን አምነው የተነሱ አምባገነኖች ሊነቀንቷት የማይቻላቸው ጥልቀት ያለው መሠረት ለመጣል፣ ለእድገትም በር ለመክፈት ነው::—

ፋሽስታዊ መንግሥት በአፈ ሙዝ ሃይል ያገር አንድነት፣ በመዋቅር ሰፋት፣ የኢኮኖሚ እድገት፣ በዲስኩር ብዛት የፖለቲካ ንቃት አመጣለሁ ብሎ በሚጓዝበት አብዮታዊ ሳይሆን ዐቡዪ ሂደት፣ ከድቀት ወደ ድቀት እርምጃውን እያፋጠነ በመውቱር ቱር ላይ ይገኛል::—

ያገር አንድነት፣ የሕዝቦችን ዲሞክራሲያዊና ሰብአዊ መብት ከማክበር ይሠርፃል:— ከዚህ ውጭ ዘለቄታ መፍትሔ ሊገኝለት አይችልም፤ ፋሽስታዊው መንግሥት መፍትሔ ብሎ ያቀረበው ካለፈው ሥርዓት ሲዋረስ በመጣው ቁስል ላይ ሌላ ቁስል ላይ በላይ በማከል እየነፈረቀ፣ እየሠፋ እንዲሄድ ከማድረግ በስተቀር የሚጠግበትን፣ ~~የሚሻርበትን መፍትሔ — በላዩ ላይ ያደረበት ፋሽስታዊ ጂኒ — ሊያስመለከተው~~ አልቻለም::—

እንደ ባሪያ ፈንጋይ የኢትዮጵያን ሠርቶ አደር ሕዝብ በሕይወት ጠርዝ ላይ በጅራፍ እየነዳ፣ የኢኮኖሚ ተአምር ተሠራ፣ ምርትና ምርታማነትን አሳድግ፤ እያለ ቢያዳፋውም ከዚያ ጭንቀትና ጥበት ሊወለድ የቻላው የኢኮኖሚ መማረት ብቻ ነው:: ዕድገት በልፅግና የሚመጣው አእምሮ እያፈለቀ ጉልበት ሲሠራ ነው::— የሰው ልጅ አእምሮ አልባ እንደ አህያ፣ እንደ መጋዝያ እየተነዳ አጥንቱ እስኪገጥ ቢሠራ፣ ኢትዮጵያን ደርግ ከወረወራት አንጠርጦስ ጉትቶ ማውጣት አይቻለም::—

ዕድገት በልፅግና የሚመጣው፣ ሠርቶ አደሩ ሕዝብ ነቢቢና ለባዊ የሆነ ጠ የጥበብ ማኅደር መሆኑ ታምኖበት፣ በዕቀድ አውጣጥም አፈጻጸምም ዲሞክራሲያዊ ተሣትፍ ኑሮት፣ ችግሩን ተረድቶ፣ ዐቅሙን ገምግም —ባለማውም ባጠፋውም —የኔ የራሴ ሥራ፣ የኔ የራሴ ሃላፊነትም ነው ብሎ ምን ተዕዳዩ ሳይል የሠራ አካላቱን አስባ ስቦ ሲነሳሳ ነው አእምሮውን ዝብዝብ ጥበብ ሊያፈልቅ መፍትሔ ሊያመነጭ የሚችለው::—

"ተከማምተ የፈሱት ፈስ አይገማም" እንደሚባለው ሠፊው ሕዝብ አምኖበት ወስኖበት ይሁነኝ ብሎ በገባበት ሁሉ ማንኛውንም ፈተና በፀጋ እየተቀበለ፣ አእምሮው ብልሃት እየወለደ፣ ተመክሮ እየዘገበ በችግሩ ላይ አቸናፊነትን እንደሚቀዳጅ፣ የጥበብ የዕድገት ጉዞውም ፍጥነቱን እየጨመረ እንደሚሄድ ጥርጥር የለውም::—

ፋሽስታዊው መንግሥት በኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ውስጥ የፈጠረውን መመሳቀል መልክ አስይዞ፣ ኩትኩቶ ያሳደጋቸውን ቅራኔዎች አስታርቆ፣ የኢትዮጵያን ሕዝቦች በዲሞክራሲያዊ መንግሥት ጥላ ሥር በፍቅር አንድነት አስተሣስሮ ማሰባሰብ ብዙ ፀማ የሚጠይቅ ነው::—

በዓውደ ጦርነት በሚገኝ ድል ብቻ መፍትሔው አይገኝም:: ከዓውደ ጦርነት አሷያ በዓውደ ፖለቲካው ላይ ብዙ መምከርን፣ ጠሣቦች ማናየትን፣ መስከንን ይጠይቃል::—

እንዲህ ዓይነቱ የፖለቲካ ቁመር ነው ለኢትዮጵያ የሚሠራው፣ በዚህ ቁመር መሠረት የማይታገል ጉዝዝ ከመ አርጽስ ነው፣ መደምሰስ፣ መዳመጥ አለበት --- ወዘተ

ዓይነቱ ዘቻ "አለባበሰው-ቢያርሱ፣ ባረም ይመለሱ" ነው የሚሆነው:— የአመለካከት ልዩነት በተፈጠረ ቁጥር ቡራ ከረዩ፣ ባህላዊ መሠረቱ ገለፀ ሲሆን፣ ከአፍ ላይ ነፋስ የሚወሰደው ዲሞክራሲ አርቲፊሻል እንጂ ነው::—

አሁን ባለው ነባራዊ ሁኔታ ለኢትዮጵያ መጽሐፍ ገለጠው "ይህን ቁመር ያዘለሻል፣ ያን ይሠራልሻል" የሚሏት መጽሐፍ ገላጮች ሕመሟን ቢያባብሱ፣ ጣሯን ቢያራዝሙ እንጂ አይፈውሷትም::

ፈውስ መፍትሔ የሚፈልቀው፣ ለዕልናዊ የተጠበቀ ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመመሥረት የሚታገሉ/የሚሹ ኢትዮጵያውያን የቁመር መጋረጃ ሳያበጁ፣ የቁና ሠይፍ ሳይመዙ፣ አንዱ ያንዱን ጠሣብ ሲያዳምጡ፣ ልዩነትን ተዘከር በተገቢው መንገድ ሲያከስ፣ ዓውደ ፖለቲካው ላይ ልዩ ልዩ ጠሳቦች፣ ልዩ ልዩ መፍትሔዎች ሲቀርቡ ሲቻሉና ምርቱን ከገርዱ የመለየቱ ጣጣ የሠፊው ሕዝብ ሲሆን ነው::—

ሥልጣን ከአፈ ሙዝ እንጂ ከአፈ ሕዝብ ሲፀርፅ ታይቶም ተሰምቶም በማይታወቀበት ሀገር [illegible] የጠበጠ ሀሎ እንደ ወገለገያ ዕቃ ሲገዛ ሲለቃሚው፣ ሲያ[illegible] የኢትዮጵያ ሕዝብ ሰብአዊነቱን ሊገኝቶ፣ እኔም ሰው ነኝ እኮ/ ብሉ ፈከሮ አፈ ሙዝን ከእግሮቹ በታች ያስገዛ ዘንድ ኢሕአፓ ዲሞክራሲያ የሚል መረዊ አየመታ ከትግሉ መድረክ ላይ የሰማዕትነት ተልዕኮውን ለመፈጸም ሲወጣ የትግሉ መሉሻና ነጻትደርደሪያ ዲሞክራሲ መሆኑን በማመን ነው::—

በዚህም እምነቱ ነው የአፈ ሙዝ ሥልጣን ሽግግር ተደርጉ ፋሽስታዊ መንግሥት ሕዝባዊ ነኝ እያለ የሕዝብን ልብ እየሰለለ፣ እያደባ ወደ ፍጹም ሥልጣን ቢሰሳብ ኢሕአፓ የማያወላውል አቋም በመውሰዱ፣ በላዔ ሰብእ እንጂ ነህ/ በማለት መደላደል እንዳያበጅ የግንባር ቀደምትነቱን ሚና ይዞ፣ ማንም ማን በፈለገው የኗሮፓጋንዳ መጋረጃ ሊጋርደው፣ ሊዘለለው፣ ሊያደበስበሰው፣ ሊሠርዘው፣ ሊደልዘው የማይቻለ፣ ባለፈውም በሚመጣውም የኢትዮጵያ ሕዝብ ታሪክ ላይ ፏ/ ብሉ የሚታይ የገድል ምዕራፍ በነዱ ቀለም ያሠፈረው::—

ባንዳ ቢዳጥር፣ ገራዚያኒ ቢጊገር ከዲሞክራሲያ በላይ ቃና አገኘቶ ከሕዝብ ደር ሊገባ ከቶ አለተቻለውም::

ዛሬም ነገም፣ መቼም መች የኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ውስጥ ዲሞክራሲያዊ ባህል ተገንብቶ የሠፊው ሕዝብ ብዙሃን አምነትና ጠሣብ የሚገነንበት፣ የውጉዳን ደገሙ ተገቢውን ክበር የሚያገኝበት ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ይፈጠር ዘንድ በኢሕአፓ ሥር ተሰባስበው ዕለፍአዕላፍ ወጣቶች፣ ላብአደሮች፣ ጭቁን የነበረ ተሰብ ወገኖች፣ ዲሞክራሲያውንና ተራማጅ ኃይሎች አጥንታቸውን ፈረብርበው ሥጋቸውን ደልደለው፣ ደማቸውን ረብርበው፣ በጽኑ እምነታቸው መርገው ለስነው ያኖሩት የዲሞክራሲ የመሠረት ደንጊያ በዱቡሽት ላይ የተሠራ አይደለም::— የተምክህት፣ የትዕቢት ገርፍ ሊያናውፀው ከቶ አይቻለውም::—

"እናቸንፋለን///...